

31 Ιανουαρίου, 1990

[ΣΑΒΒΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

COMMERCIAL UNION ASSURANCE (CYPRUS) LTD.,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ (ΑΡ. 1),

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 7/89).

-
- 5 Δήμοι — Τέλη Σκυβάλων — Ανταποδοτικό τέλος — Η φύση του ως ανταποδοτικού καθιστά την καταβολή του υποχρεωτική ανεξάρτητα από τη χρησιμοποίηση των προσφερομένων υπηρεσιών ή την πλημμελή παροχή τους.
- 10 Δήμοι — Τέλη Σκυβάλων — Ισχυρισμός για έλλειψη δέουσας έρευνας από μέρους του Δήμου Λεμεσού — Ατεκμηρίωτος — Υπό τις περιστάσεις η επίδικη απόφαση τεκμαίρεται νομικά ορθή.
- 15 Δήμοι — Τέλη Σκυβάλων — Οι περί Δήμων Κανονισμοί του 1985 — Κανονισμός 99(4) — Επιβολή τέλους σκυβάλων — Ταξινόμηση υποστατικών σε κατηγορίες — Λογική και πρακτική η συμπερίληψη υποστατικών που δεν περιλαμβάνονται στις ειδικές κατηγορίες σε μία γενική κατηγορία — Ο ισχυρισμός περί αοριστίας του Κανονισμού 99(4) παρέμεινε ατεκμηρίωτος.
- 20 Δήμοι — Τέλη Σκυβάλων — Αιτιολογία — Δεν απαιτείται πολύ λεπτομερής αιτιολογία.
- 25 Η αιτήτρια εταιρεία προσέβαλε την απόφαση του καθ' ου η αίτηση Δήμου με την οποία της επιβλήθηκε τέλος σκυβάλων για το κατάστημά της στην Λεμεσό, ύψους £150,- για το έτος 1988.
- Ως λόγοι ακυρότητας προβλήθηκαν η έλλειψη δέουσας έρευνας, η πλάνη περί τα πράγματα και η έλλειψη αιτιολογίας.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

1. Οι επιχειρήσεις των αιτητών και τα υποστατικά στα οποία τις διεξάγουν δεν εμπίπτουν σε καμιά από τις παραγράφους (α) μέχρι (δ) της παραγράφου 4 του Κανονισμού 99 και κατά συνέπεια ο καθ' ου η αίτηση Δήμος τα συμπερίλαβε για τους σκοπούς επιβολής τέλους στις γενικές πρόνοιες της παραγράφου 4, υποπαραγράφος (ε) σύμφωνα με τις οποίες μπορούσε να επιβάλει τέλος μέχρι £1.000,- και τους επέβαλε το διαμφισβητούμενο τέλος των £150. 5

Καμιά μαρτυρία δεν προσάχθηκε στο Δικαστήριο σε υποστήριξη του ισχυρισμού για παράλειψη του καθ' ου η αίτηση να θέτει τις υπηρεσίες του στη διάθεση των αιτητών και ότι αρνείται ή αδυνατεί να παρέχει υπηρεσίες. Ανεξάρτητα απ' αυτό, λόγω της φύσης του τέλους αυτού που δεν αποτελεί φόρο αλλά ανταποδοτικό τέλος, η καταβολή του είναι υποχρεωτική ανεξάρτητα από τη χρησιμοποίηση των προσφερομένων υπηρεσιών ή της πλημμελούς παροχής τους. 10 15

2. Το ερώτημα που τίθεται με το δεύτερο λόγο ακυρότητας, πόσο το επίδικο τέλος επιβλήθηκε αυθαίρετα και χωρίς τη δέουσα έρευνα.

Στις δύο ενόρκους δηλώσεις που κατετέθηκαν από τον ευπαιδευτο δικηγόρο του καθ' ου η αίτηση, η πρώτη από τον προϊστάμενο του Τμήματος Φορολογίας για σκυβάλα και η δεύτερη από το Δημοτικό Γραμματέα αναφέρονται τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται ο καθορισμός των τελών που μεταξύ άλλων είναι: ο όγκος ή έκταση των υποστατικών, ο αριθμός του προσωπικού που εργάζεται σ' αυτά, το είδος της εργασίας που διεξάγεται, η κατά προσέγγιση υπολογιζόμενη ποσότητα σκυβάλων και γενικά οι παρεχόμενες υπηρεσίες. Στην ένορκο δήλωση του τελευταίου επισυνάπτεται κατάλογος με λεπτομέρειες για τις δαπάνες για την παραλαβή, μεταφορά, ενταφιασμό των σκυβάλων σύμφωνα με τον οποίο η δαπάνη αυτή για το 1988 ανερχόταν σε £1,135.185.- χωρίς να συμπεριλαμβάνεται δαπάνη για την απόκτηση χώρου σκυβάλων, ούτε η αναλογία της ετήσιας δαπάνης για την πληρωμή συντάξεων και φιλοδογημάτων κατά την αφυπηρέτηση του προσωπικού που απασχολείται με το ολικό των τελών που επιβλήθηκε και του ποσού που εισπράχθηκε για τον ίδιο χρόνο. Σύμφωνα με την κατάσταση αυτή το ολικό των εισπράξεων ανερχόταν σε £1,008.749 με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται ζημιά από υπέρβαση της δαπάνης έναντι των εξόδων που ανέρχεται σε αρκετές χιλιάδες λίρες. 20 25 30 35 40

Με τα δεδομένα που αναφέρονται στις πιο πάνω ενόρκους δηλώσεις είναι φανερό πως η επιβολή των τελών έγινε με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται σ' αυτές και μέσα στα πλαίσια των δαπανών που απαιτούνταν για τη "συλλογήν, αποκομιδήν" και "διάθεσιν των σκυβά-

λων” με αποτέλεσμα η φορολογία να είναι χαμηλότερη της δαπάνης. Κανένα στοιχείο δεν προσκομίσθηκε στο Δικαστήριο από τους αιτητές που να αντικρούει τους ισχυρισμούς του καθ’ ου η αίτηση και σε υποστήριξη του ισχυρισμού των αιτητών ότι τα τέλη που επιβλήθηκαν είναι υπερβολικά ή ότι ο καθ’ ου η αίτηση ενέργησε με τρόπο που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι έκαμε κατάχρηση της διακριτικής του εξουσίας.

5

Κατά συνέπεια οι ισχυρισμοί των αιτητών ότι ο καθ’ ου η αίτηση δεν προέβηκε στην κατάλληλη έρευνα για το μέγεθος της προσφερομένης υπηρεσίας και τη δίκαιη κατανομή της δαπάνης αυτής πριν επιβάλει το επίδικο τέλος δεν ευσταθούν.

10

Είναι βασική αρχή του Διοικητικού Δικαίου ότι μία διοικητική πράξη τεκμαίρεται νομικά ορθή μέχρι αποδείξεως του εναντίον και ότι το βάρος της απόδειξης προκειμένου να πεισθεί το Δικαστήριο να επέμβει και να ελέγξει τη νομιμότητα της διοικητικής πράξης το φέρει ο αιτητής. (Σχετικές είναι οι αποφάσεις *Coussoumides v. The Republic* (1966) 3 C.L.R. 1 στη σελίδα 18 *Makrides v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 147, 153, *Georghiades v. The Republic* (1980) 3 C.L.R. 525 και κατ’ έφεση *Georghiades v. The Republic* (1982) 3 C.L.R. 659)).

15

20

Είναι επίσης καθιερωμένη αρχή ότι όταν το Δικαστήριο βρει ότι μία απόφαση είναι εύλογα επιτρεπτή (reasonably open) στο όργανο που παίρνει την απόφαση αυτή, τότε δεν επεμβαίνει να την ανατρέψει κι’ ούτε μπορεί σε τέτοια περίπτωση να υποκαταστήσει τη δική του κρίση σ’ αυτή του εντεταλμένου οργάνου. (Βλέπε σχετικά *Georghiades v. The Republic* που αναφέρεται πιο πάνω.)

25

30

Στην προκειμένη περίπτωση η επίδικη απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή και μέσα στα πλαίσια του Κανονισμού 99(4) και οι αιτητές κανένα στοιχείο δεν προσκόμισαν περί του αντιθέτου.

35

40

3. Όσον αφορά τον ισχυρισμό των αιτητών για αοριστία του Κανονισμού 99(4), ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε γενικά και αόριστα χωρίς καμιά αναφορά από τους αιτητές σε οποιοδήποτε πραγματικό γεγονός ή περιστατικό προς υποστήριξη του κι έτσι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτός. Η ταξινόμηση των υποστατικών σε διάφορες κατηγορίες και η συμπερίληψη υποστατικών που δεν αναφέρονται στις διάφορες αυτές κατηγορίες σε μια γενική κατηγορία είναι εκ πρώτης όψεως λογική και πρακτική και δημιουργεί λιγότερη αοριστία παρά από τη λεπτομερή απαρίθμηση και ταξινόμηση υποστατικών σε αναρίθμητες εξειδικευμένες κατηγορίες για κάθε μία ξεχωριστά επαγγελματική φύση της χρήσης υποστατικών που να καλύπτει όλες τις πιθανές χρή-

σεις υποστατικών.

4. Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη πράξη στερείται οποιασδήποτε νομικής αιτιολογίας, είναι αρκετό να γίνει αναφορά στο πιο κάτω απόσπασμα από την απόφαση στην υπόθεση *M.J. Louisides Ltd v. Municipality of Limassol* (1988) 3(B) C.L.R. 1017 και που έχει υιοθετηθεί στην πρόσφατη απόφασή στην *Παπά v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς* (1990) 3 Α.Α.Δ. 167. 5

“What is due reasoning is a question of degree depending upon the nature of the decision concerned. 10

Having regard to the nature of the sub-judice decision, it is not expected from a Municipal Corporation to give very detailed reasoning for the determination of the fees payable for refuse collection.” 15

Στην προκειμένη περίπτωση, ήταν σε γνώση των αιτητών ότι ασκούσαν επιχείρηση στη Λεμεσό για την οποία χρησιμοποιούσαν υποστατικά που σύμφωνα με τη φύση της επιχείρησής τους ενέπιπταν στην κατηγορία (ε) της παραγράφου 4 του Κανονισμού 99. Γνώριζαν επίσης και εν πάση περιπτώσει όφειλαν να γνωρίζουν, ότι σύμφωνα με τους *Περί Δήμων Νόμους* και τους Δημοτικούς Κανονισμούς όφειλαν να καταβάλλουν τέλη σκυβάλων και ότι σύμφωνα με την παράγραφο 4(ε) το ποσό τελών που μπορούσε να τους επιβληθεί ήταν μέχρι £1.000,-. 20

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα. 25

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Nicos Kyriakides & Sons Ltd v. Municipal Committee of Limassol (1985) 3(B) C.L.R. 607, 30

Coussoumides v. Republic (1966) 3 C.L.R. 1,

Makrides v. Republic (1967) 3 C.L.R. 147, 35

Georghiades v. Republic (1980) 3 C.L.R. 525,

Georghiades v. Republic (1982) 3 C.L.R. 659,

M.J. Louisides Ltd v. Municipality of Limassol (1988) 3(B) C.L.R. 1017, 40

Παπά v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς (1990) 3 Α.Α.Δ. 167,

Συμβούλιο Επικρατείας της Ελλάδας, Αφ. 481 - 2/1969,

Γεώργιος Π. Ζαχαριάδης Λτδ v. Δήμου Λεμεσού, (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2129.

5 **Προσφυγή.**

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Δήμου Λεμεσού να επιβάλει στους αιτητές τέλος σκυβάλων ανερχόμενο σε Λ.Κ.150 για το έτος 1988, για το υποκατάστημά τους στη Λεμεσό.

10

Α. Στυλιανίδου, για τους Αιτητές.

Γ. Ποταμίτης, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

15

ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Δ.: Οι αιτητές είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δεόντως εγγεγραμμένη στην Κύπρο και διεξάγουν τις επιχειρήσεις και/ή εργασίες τους ως ασφαλιστές με έδρα τους τη Λευκωσία.

20

Οι αιτητές διατηρούν υποκατάστημα στη Λεμεσό από την 1.1.1986 στο οποίο σύμφωνα με τον ισχυρισμό τους απασχολούν έξι υπαλλήλους.

25

Ο καθ' ου η αίτηση Δήμος Λεμεσού, που στη συνέχεια θα αναφέρεται σαν "Ο Δήμος" με ειδοποίησή του, χωρίς ημερομηνία, και που σύμφωνα με τους αιτητές λήφθηκε στις 7.11.1988, κοινοποίησε στους αιτητές απόφασή του για επιβολή τέλους σκυβάλων για το υποκατάστημά τους της Λεμεσού, ανερχόμενο σε £150.- και καλούσε τους αιτητές όπως μέχρι την 30.11.1988 καταβάλουν το ποσό αυτό.

30

Σαν αποτέλεσμα της πιο πάνω απόφασης, οι αιτητές καταχώρισαν την προσφυγή αυτή με την οποία ζητούν την πιο κάτω θεραπεία:

35

"1. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση και/ή η ειδοποίηση του Καθ' ου η Αίτηση χωρίς ημερομηνία η οποία κοινοποιήθηκε στους Αιτητές στις 7/11/1988 και με την οποία επιβλήθηκε στους Αιτητές για το χρόνο 1988 τέλος σκυβάλων εκ Λ.Κ.150.00 για το υποστατικό στην Οδό Καρατζά 1, στη Λεμεσό είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε αποτελέσματος.

40

2. Οποιαδήποτε πρόσθετη ή άλλη θεραπεία το Δικαστήριο ήθελε υπό τις περιστάσεις κρίνει εύλογο να δώσει."

Οι αιτητές βάσισαν την προσφυγή τους σε διάφορα νομικά σημεία τα οποία η ευπαίδευτος δικηγόρος τους στη γραπτή της αγόρευση, συνόψισε στα πιο κάτω:

1. Ο καθ' ου η αίτηση παράλειψε να προβεί στη δέουσα κάτω από τις περιστάσεις έρευνα. 5

2. Ο καθ' ου η αίτηση ενήργησε κατά πλάνη περί τα πράγματα.

3. Η προσβαλλόμενη πράξη και/ή απόφαση στερείται νομικής και/ή οποιασδήποτε αιτιολογίας και είναι αποτέλεσμα κακής άσκησης της διακριτικής εξουσίας του καθ' ου η αίτηση. 10

Αναπτύσσοντας τα πιο πάνω νομικά σημεία η ευπαίδευτος δικηγόρος των αιτητών πρόβαλε τους πιο κάτω ισχυρισμούς: 15

(α) Η προσβαλλόμενη πράξη αποτελεί επιβολή ανταποδοτικού τέλους. Από τη φύση και το χαρακτήρα του ανταποδοτικού τέλους ο καθ' ου η αίτηση είχε πρώτιστη υποχρέωση και θεμελιώδες καθήκον να προβεί στην εξέταση και κατάλληλη διερεύνηση της περίπτωσης των αιτητών, ειδικότερα το ύψος και την έκταση των προσφερομένων υπηρεσιών και να προβεί στη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων ή προϋποθέσεων ή προσήκοντος μέτρου ή αναλογίας. 20

Στην προκειμένη περίπτωση ο καθ' ου η αίτηση δεν εξέτασε αλλά και ούτε προχώρησε σε οποιαδήποτε έρευνα προτού επιβάλει το επίδικο τέλος κι' ούτε χρησιμοποίησε οποιαδήποτε αντικειμενικά κριτήρια κατά τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. 25

(β) Μια και στην προκειμένη περίπτωση ο καθ' ου η αίτηση ενήργησε χωρίς τη δέουσα έρευνα που αναφέρεται πιο πάνω, επέβαλε την επίδικη φορολογία κάτω από προφανή πλάνη περί τα πράγματα. 30

(γ) Υπάρχει παντελής έλλειψη αιτιολογίας η δε παράλειψη του καθ' ου η αίτηση να παραθέσει οποιαδήποτε έγγραφα ή συγκεκριμένα στοιχεία και γεγονότα με βάση τα οποία κατέληξε στην επίδικη απόφαση και η πλήρης έλλειψη πρακτικών στοιχείων που υποστηρίζουν την έλλειψη αιτιολογίας. 35

(δ) Η παράγραφος 4 του Κανονισμού 99 (Κ.Δ.Π. 43/85) είναι άκυρη λόγω αοριστίας γιατί σ' αυτήν καθορίζονται κατηγορίες και/ή χαρακτηρίζονται τα υποστατικά και/ή κατατάσσονται σε τάξεις αυθαίρετα και/ή αόριστα και ειδικά η υποπαράγραφος (ε) της παρα- 40

γράφου 4 η οποία καθορίζει γενικά και αόριστα υποστατικά που δεν εμπίπτουν σε οποιαδήποτε από τις προηγούμενες κατηγορίες.

5 Η ευπαίδευτη δικηγόρος των αιτητών ισχυρίστηκε επίσης πως ο όγκος και/ή η έκταση των υποστατικών των αιτητών, ο αριθμός του προσωπικού που εργάζονται σ' αυτά και το είδος εργασίας δε δικαιολογεί το ύψος του επίδικου τέλους.

10 Κι ακόμη πως ο καθ' ου η αίτηση παράλειπε να θέτει τις υπηρεσίες του στη διάθεση των αιτητών και/ή αρνείται ή αδυνατεί να παρέχει υπηρεσίες.

15 Στην ένσταση του ο ευπαίδευτος δικηγόρος του Δήμου προβάλλει τον ισχυρισμό πως η προσβαλλόμενη απόφαση δεν προσβάλλει καμιά πράξη μέσα στα πλαίσια του άρθρου 146 του Συντάγματος. Τον ισχυρισμό του αυτό όμως δεν τον υποστήριξε στη γραπτή του αγόρευση κι' έτσι μια και δεν πρόβαλε καμιά επιχειρηματολογία σε υποστήριξη του θεωρώ ότι τον εγκατέλειψε.

20 Η θέση του ευπαίδευτου δικηγόρου του Δήμου είναι πως το τέλος που επιβλήθηκε ήταν σύμφωνα με το νόμο και τους κανονισμούς. Λόγω της φύσης του σαν ανταποδοτικού τέλους η καταβολή του είναι υποχρεωτική ανεξάρτητα από τη χρησιμοποίηση των προσφερομένων υπηρεσιών. Αναφορικά με το νομικό σημείο της δέουσας
25 έρευνας ισχυρίστηκε πως έγινε η δέουσα έρευνα και για το σκοπό αυτό κατάθεσε ένορκες δηλώσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος Φορολογίας και του Δημοτικού Γραμματέα. Στην ένορκη δήλωση του τελευταίου επισυνάφθηκαν λεπτομέρειες της δαπάνης για την περι-
30 συλλογή σκυβάλων και του ποσού που εισπράττεται από τα τέλη. Αναφορικά με την αιτιολογία, ανέφερε πως η επίδικη απόφαση δε στερείται νόμιμης αιτιολογίας και ότι εν πάσει περιπτώσει η υπόθεση δεν εμπίπτει στις πρόνοιες του Άρθρου 29 του Συντάγματος γιατί ο αιτητής δεν έπαθε καμιά υλική ή ουσιαστική ζημιά ως αποτέλε-
35 σμα της έλλειψης αιτιολογίας γιατί οι αιτητές με την προσφυγή τους προσβάλλουν την ουσία της υπόθεσης. Τέλος ισχυρίστηκε πως είναι επιβεβλημένο από το Νόμο καθήκον του καθ' ου η αίτηση Δήμου "να προνοεί διά την καθαριότητα και υγιεινήν κατάστασιν του δήμου, διά την συλλογήν, αποκομιδήν σκυβάλων" και παρέχεται εξου-
40 σία από το Νόμο για θέσπιση κανονισμών όπως ο κανονισμός 99 στην προκειμένη περίπτωση για επιβολή τελών για το σκοπό αυτό.

Σύμφωνα με τους Περί Δήμων Νόμους, αρ. 111/85 έως αρ. 14/87 άρθρο 84 παρ. (ζ) είναι καθήκον του Δήμου να προνοεί για:

"..... την καθαριότητα και υγιεινήν κατάστασιν του δήμου· διά την συλλογήν, αποκομιδήν, διάθεσιν και επεξεργασίαν των σκυβάλων, θα ελέγξη και παρεμποδίξη την συσσώρευσιν σκυβάλων εις οιονδήποτε δημόσιον ή ιδιωτικόν υποστατικόν ή χώρον και θα προνοεί διά την λήψιν παντός μέτρου αναγκαίου διά την εξάλειψιν και μετακίνησιν οιασδήποτε ακαθαρσίας ή απορριμμάτων και διά την περιστολήν οιασδήποτε οχληρίας." 5

Για την εκπλήρωση του πιο πάνω καθήκοντος παρέχεται εξουσία στους Δήμους, ύστερα από έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, να εκδίδουν κανονισμούς. Σχετική στην προκειμένη περίπτωση είναι η πρόνοια του Άρθρου 87(1)(γ) που προβλέπει για κανονισμούς για τον καθορισμό και την καταβολή δικαιωμάτων και τελών. 10

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του Κανονισμού 99 των Περί Δήμων Κανονισμών του 1985 καθορίζονται τα σχετικά τέλη σε κατόχους: 15

- (α) Οικίας,
- (β) Καταστήματος, αποθήκης ή καφενείου, 20
- (γ) Οικοτροφείου, ξενώνας ύπνου ή πανδοχείου,
- (δ) Ξενοδοχείου ή οργανωμένου διαμερισματος, και
- (ε) "Τυπογραφείου, λιθογραφείου, κλινικής, εργοστασίου, βιομηχανικής επιχειρήσεως ή υποστατικών άλλων από τα αναφερόμενα στις παραγράφους (α), (β),(γ) και (δ) πιο πάνω, τέλος που θα καθορίζεται σε κάθε περίπτωση από το Συμβούλιο και δε θα ξεπερνά το ποσό των £1,000 για κάθε έτος ή μέρος του έτους." 25

Οι επιχειρήσεις των αιτητών και τα υποστατικά στα οποία τις διεξάγουν δεν emπίπτουν σε καμιά από τις υποπαραγράφους (α) μέχρι (δ) και κατά συνέπεια ο καθ' ου η αίτηση Δήμος τα συμπερίλαβε για τους σκοπούς επιβολής τέλους στις γενικές πρόνοιες της παραγράφου 4, υποπάραγραφος (ε) σύμφωνα με τις οποίες μπορούσε να επιβάλει τέλος μέχρι £1,000.- και τους επέβαλε το διαμφισβητούμενο τέλος των £150.- 30 35

Θα ασχοληθώ πρώτα με τον ισχυρισμό της ευπαίδευτης δικηγόρου των αιτητών για παράλειψη του καθ' ου η αίτηση να θέτει τις υπηρεσίες του στη διάθεση των αιτητών και ότι αρνείται ή αδυνατεί να παρέχει υπηρεσίες. 40

Καμιά μαρτυρία δεν προσάχθηκε στο Δικαστήριο σε υποστήριξη του πιο πάνω ισχυρισμού. Ανεξάρτητα απ' αυτό, λόγω της φύσης του τέλους αυτού που δεν αποτελεί φόρο αλλά ανταποδοτικό τέλος,

η καταβολή του είναι υποχρεωτική ανεξάρτητα από τη χρησιμοποίηση των προσφερομένων υπηρεσιών ή της πλημμελούς παροχής τους. Σχετικά διαβάζουμε στα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελλάδος (1929-1959) τα εξής:

5

Στη σελίδα 150:

"Ανταποδοτικά τέλη: Προκειμένου περί των ανταποδοτικών τελών γενικώς έχει κριθῆ ότι η επιβολή των δεν προϋποθέτει χρήσιν των δι' ἃς τα τέλη επιβάλλονται υπηρεσιών εκ μέρους του υποχρέου."

10

και στη σελίδα 152:

"Το κατά το άρθρον 22 ν.δ. 3033/54 τέλος φωτισμού αποτελεί φόρον και ουχί ανταποδοτικόν τέλος: 1401(57), 667, 952(58) κ.λ.π., ενώ, αντιθέτως, το κατά το άρθρο 21 του ιδίου ν.δ. τέλος καθαριότητος είναι ανταποδοτικόν: 1401(57). Αλλ' η καταβολή του τελευταίου τούτου είναι υποχρεωτική ανεξαρτήτως της υπό του υποχρέου χρησιμοποίησεως της παρεχομένης υπηρεσίας ή της πλημμελούς αυτής ασκήσεως".

15

20

Κι' ἔρχομαι τώρα να εξετάσω τους ἄλλους ισχυρισμούς των αιτητών.

25

Στην υπόθεση *Kyriakides & Sons Ltd. v. The Municipal Committee of Limassol* (1985) 3 C.L.R. 607, στη σελίδα 624 τολίσθηκε από το Δικαστήριο πως:

"Removal of refuse from premises in a town is a service rendered in the interest of public health for which the authority having the duty to provide for such service must be indemnified for doing so, or be able by charging the townsmen with a fee to cover the costs of rendering such service. The fee, however, which an authority can assess on the townsmen for services so rendered cannot be an arbitrary one, nor can it be imposed as if it is a 'tax'."

30

35

Το ερώτημα που τίθεται στη προκειμένη περίπτωση είναι κατά πόσο το επίδικο τέλος επιβλήθηκε αυθαίρετα και χωρίς τη δέουσα έρευνα.

40

Στις δυο ενόρκους δηλώσεις που κατετέθηκαν από τον ευπαίδευτο δικηγόρο του καθ' ου η αίτηση, η πρώτη από τον προϊστάμενο του Τμήματος Φορολογίας για σκύβαλα κι η δεύτερη από το Δημοτικό Γραμματέα αναφέρονται τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται ο καθορισμός των τελών που μεταξύ άλλων είναι: ο όγκος

ή έκταση των υποστατικών, ο αριθμός του προσωπικού που εργάζεται σ' αυτά, το είδος της εργασίας που διεξάγεται, η κατά προσέγγιση υπολογιζόμενη ποσότητα σκυβάλων και γενικά οι παρεχόμενες υπηρεσίες. Στην ένορκη δήλωση του τελευταίου επισυνάπτεται κατάλογος με λεπτομέρειες για τις δαπάνες για την παραλαβή, μεταφορά, ενταφιασμό των σκυβάλων σύμφωνα με τον οποίο η δαπάνη αυτή για το 1988 ανερχόταν σε £1,135.185.- χωρίς να συμπεριλαμβάνεται δαπάνη για την απόκτηση χώρου σκυβάλων, ούτε η αναλογία της ετήσιας δαπάνης για την πληρωμή συντάξεων και φιλοδοωρημάτων κατά την αφυπηρέτηση του προσωπικού που απασχολείται στη δουλειά αυτή. Επισυνάπτεται επίσης κατάσταση σχετικά με το ολικό των τελών που επιβλήθηκε και του ποσού που εισπράχθηκε για τον ίδιο χρόνο. Σύμφωνα με την κατάσταση αυτή το ολικό των εισπράξεων ανερχόταν σε £1,008.749 με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται ζημιά από υπέρβαση της δαπάνης έναντι των εξόδων που ανέρχεται σε αρκετές χιλιάδες λίρες.

Με τα δεδομένα που αναφέρονται στις πιο πάνω ενόρκους δηλώσεις είναι φανερό πως η επιβολή των τελών έγινε με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται σ' αυτές και μέσα στα πλαίσια των δαπανών που απαιτούνταν για τη "συλλογήν, αποκομιδήν" και "διάθεσιν των σκυβάλων" με αποτέλεσμα η φορολογία να είναι χαμηλότερη της δαπάνης.

Κανένα στοιχείο δεν προσκομίσθηκε στο Δικαστήριο από τους αιτητές που να αντικρούει τους ισχυρισμούς του καθ' ου η αίτηση και σε υποστήριξη του ισχυρισμού των αιτητών ότι τα τέλη που επιβλήθηκαν είναι υπερβολικά ή ότι ο καθ' ου η αίτηση ενήργησε με τρόπο που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι έκαμε κατάχρηση της διακριτικής του εξουσίας.

Κατά συνέπεια καταλήγω στο συμπέρασμα πως οι ισχυρισμοί των αιτητών ότι ο καθ' ου η αίτηση δεν προέβηκε στην κατάλληλη έρευνα για το μέγεθος της προσφερομένης υπηρεσίας και τη δίκαιη κατανομή της δαπάνης αυτής πριν επιβάλει το επίδικο τέλος δεν ευσταθούν.

Είναι βασική αρχή του Διοικητικού Δικαίου ότι μια διοικητική πράξη τεκμαίρεται νομικά ορθή μέχρι αποδείξεως του εναντίου και ότι το βάρος της απόδειξης προκειμένου να πεισθεί το Δικαστήριο να επέμβει και να ελέγξει τη νομιμότητα της διοικητικής πράξης το φέρει ο αιτητής. (Σχετικές είναι οι αποφάσεις *Coussoumides v. The Republic* (1966) 3 C.L.R. 1 στη σελίδα 18· *Makrides v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 147, 153· *Georghiades v. The Republic*

(1980) 3 C.L.R. 525 και κατ' έφεση *Georghiades v. The Republic* (1982) 3 C.L.R. 659)).

5 Είναι επίσης καθιερωμένη αρχή όταν το Δικαστήριο βρει ότι μια απόφαση είναι εύλογα επιτρεπτή (reasonably open) στο όργανο που παίρνει την απόφαση αυτή, τότε δεν επεμβαίνει να την ανατρέψει κι' ούτε μπορεί σε τέτοια περίπτωση να υποκαταστήσει τη δική του κρίση σ' αυτή του εντεταλμένου οργάνου. (Βλέπε σχετικά *Georghiades v. The Republic* που αναφέρεται πιο πάνω).

10 Στην προκειμένη περίπτωση βρίσκω πως η επίδικη απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή και μέσα στα πλαίσια του Κανονισμού 99(4)(ε) και όπως ανέφερα οι αιτητές κανένα στοιχείο δεν προσκόμισαν περί του αντιθέτου.

15 Όσον αφορά τον ισχυρισμό των αιτητών για αοριστία του Κανονισμού 99(4), βρίσκω πως ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε γενικά και αόριστα χωρίς καμιά αναφορά από τους αιτητές σε οποιοδήποτε πραγματικό γεγονός ή περιστατικό προς υποστήριξη του κι' έτσι
20 δεν μπορώ να τον αποδεκτώ. Η ταξινόμηση των υποστατικών σε διάφορες κατηγορίες και η συμπερίληψη υποστατικών που δεν αναφέρονται στις διάφορες αυτές κατηγορίες σε μια γενική κατηγορία είναι εκ πρώτης όψεως λογική και πρακτική και δημιουργεί λιγότερη
25 αοριστία παρά από τη λεπτομερή απαρίθμηση και ταξινόμηση υποστατικών σε αναριθμητές εξειδικευμένες κατηγορίες για κάθε μια ξεχωριστά επαγγελματική φύση της χρήσης υποστατικών που να καλύπτει όλες τις πιθανές χρήσεις υποστατικών.

30 Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη πράξη στερείται οποιασδήποτε νομικής αιτιολογίας, θεωρώ αρκετό να αναφερθώ στο πιο κάτω απόσπασμα από την απόφαση στην υπόθεση *M.J. Louisides & Sons Ltd. v. Municipality of Limassol* (1988) 3(B) C.L.R. 1017 και που έχω υιοθετήσει στην πρόσφατη απόφασή μου στην *Παπά v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς*
35 (1990) 3 A.A.Δ. 167.

"What is due reasoning is a question of degree depending upon the nature of the decision concerned.

40 Having regard to the nature of the sub-judice decision, it is not expected from a Municipal Corporation to give very detailed reasoning for the determination of the fees payable for refuse collection."

Στην προκειμένη περίπτωση ήταν σε γνώση των αιτητών ότι ασκούσαν επιχείρηση στη Λεμεσό για την οποία χρησιμοποιούσαν υποστατικά που σύμφωνα με τη φύση της επιχείρησης τους ενέπιπταν στην κατηγορία (ε) της παραγράφου 4 του Κανονισμού 99. Γνώριζαν επίσης και εν πάσει περιπτώσει όφειλαν να γνωρίζουν ότι σύμφωνα με τους Περί Δήμων Νόμους και τους Δημοτικούς Κανονισμούς όφειλαν να καταβάλλουν τέλη σκυβάλων και ότι σύμφωνα με την παράγραφο 4(ε) το ποσό τελών που μπορούσε να τους επιβληθεί ήταν μέχρι £1,000.-

5

Πριν τελειώσω κρίνω σκόπιμο να κάμω μια γενική αναφορά στην απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας της Ελλάδας Αρ. 481 - 2/1969 (στην οποία γίνεται αναφορά και στην πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην *Γεώργιος Π. Ζαχαριάδης Ατδ. και Δήμου Λεμεσού* (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2129:

10

15

".....οι μεν ισχυρισμοί: ότι εκ της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν προκύπτει ο τρόπος ερμηνείας και εφαρμογής των κειμένων διατάξεων προς καθορισμόν του ποσού του τέλους, ότι διά της αποφάσεως δεν γίνεται μνεία των ληφθέντων υπόψιν πραγματικών περιστατικών και ότι δι' αυτής δεν καθορίζονται οι συντελεσται επιβολής του τέλους, ούτως αορίστως προσβαλλόμενοι είναι ανεπίδεκτοι δικαστικής εκτιμήσεως. Ο δε ισχυρισμός, καθ' ον ο καθορισμός διαφόρων κριτηρίων επιβολής του τέλους, αναλόγως του προσώπου του φορολογουμένου και η παντελής έλλειψις αντικειμενικών κριτηρίων είναι ανεπίτρεπτος, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Όντως, κατά τα κατ' επανάληψιν, και προσφάτως, υπό του δικαστηρίου τούτου κριθέντα, (βλ. Β'2645)1968), διά του νόμου δεν επιβάλλεται όπως το τέλος καθαριότητας και αποκομιδής απορριμμάτων προσδιορίζεται υπό του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου επί τη βάσει ωρισμένου κριτηρίου, του οποίου, ως εκ τούτου, η εκλογή απόκειται εις το δημοτικόν ή κοινοτικόν συμβούλιον, περιοριζόμενον μόνον υπό των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων του τέλους ως ανταποδοτικού και της, κατ' ακολουθίαν, υποχρεώσεως όπως το κριτήριο, απρόσωπον, σχετίζεται προς την παρεχομένην υπηρεσίαν, μη αποκλειόμενον πάντως όπως το τέλος ορισθή διάφορον κατά τας διαφόρους κατηγορίας ακινήτων, εν όψει της διαφόρου χρήσεως αυτών."

20

25

30

35

40

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα και η επίδικη απόφαση επικυρώνεται.

Η προσφυγή απορρίπτεται με έξοδα.